Virusne bradavice se razvijejo kot posledica virusne okužbe povrhnjice kože z nekaterimi tipi humanih papiloma virusov (HPV), kamor vstopijo prek majhnih poškodb kože. Nekatere kožne spremembe lahko izgledajo podobne virusnim bradavicam. Za pravilno diagnozo, obravnavo in uspešno odstranitev je potreben obisk dermatologa, s katerim se boste odločili za ustrezno zdravljenje in bo ugotovil morebitne druge spremembe na koži.

Piše: ***Mateja Lisjak,***
dr. med., spec. dermatovenerologije

Zdravljenje virusnih BRADAVIC

Virusne bradavice (lat. verrucae) so ena najpogostejših kožnih okužb oz. obolenj. Največkrat se pojavijo pri otrocih in mladostnikih ter so različnih oblik. Prenašajo se z neposrednim stikom in z okuženimi predmeti, okužbo lahko prenašamo tudi s praskanjem. Na rokah se običajno razvijejo t. i. navadne bradavice oz. vulgarne bradavice v obliki poroženelih (ali keratotičnih) in luščečih se bunčic. Če so locirane na obnohtju, so lahko zelo boleče. Če bradavico nekoliko podrgnemo, nastanejo značilne drobne pikčaste krvavitve. Na podplatu se razvijejo t. i. plantarne bradavice, ki lahko povzročajo bolečine pri hoji in so včasih zelo obširne ter trdovratne za zdravljenje. Na obrazu, redkeje na hrbtiščih rok, največkrat ugotavljamo ploščate bradavice (t. i. veruccae planae) v obliki ploščatih bunčic svetlo rjave barve ali barve kože. Na obrazu, predvsem na nosu, vekah in ustnicah se lahko pojavijo tudi nitaste (filiformne) bradavice.

Kako jih zdravimo?

Virusne bradavice najpogosteje zdravimo s pomrzovanjem ali t.i. krioterapijo s tekočim dušikom, ki povzroči omrzlino okuženih celic kožne povrhnjice in nespecifično stimulacijo imunskega sistema.

Virusne bradavice lahko uspešno zdravimo tudi s keratolitiki, različnimi sredstvi, ki zmehčajo in odluščijo poroženelo plast povrhnjice, kot je npr. od 5 do 20% salicilna kislina v ustrezni mazilni podlagi (npr. beli vazelin ali elastični kolodij). V prosti prodaji je na voljo precej pripravkov za odstranjevanje virusnih bradavic, ki vsebujejo različne keratolitike v različnih koncentracijah in so blago ali zmerno učinkoviti. V trdovratnejših primerih je uspešno zdravljenje z lokalnim citostatikom v kombinaciji s keratolitiki in lokalnim imunomodulatornim zdravilom imikvimod. Kirurško zdravljenje se opušča.

Ko se virusne bradavice zelo hitro širijo in so odporne na zdravljenje, obiščite dermatologa. Ta bo s pregledom izključil morebitne kožne tumorje ter druga kožna in sistemska obolenja in opravil najustreznejše zdravljenje.

Previdneje na obrazu

Na obrazu ne uporabljamo agresivnega zdravljenja ploščatih bradavic, ki bi lahko povzročilo nastanek brazgotin. Največkrat zato uporabljamo blago krioterapijo s tekočim dušikom, od 2 do 5% salicilno kislino v ustrezni podlagi ali od 0,025 do 0,05% tretionin (derivat vitamina A) v kremi ali gelu. Virusne bradavice vse pogosteje odstranjujemo tudi z nekaterimi vrstami laserjev in radiofrekvenčno tehnologijo.

Nitasta (filiformna) bradavica

Navadna bradavica

Ploščate bradavice

Seboroičnakeratoza (starostna bradavica)

Virusne bradavice lahko pri zdravih otrocih in odraslih tudi spontano, brez posebnega zdravljenja, popolnoma izzvenijo. Približno dve tretjini bradavic spontano izgine v do dveh letih. Otrokov imunski odgovor ima pomembno vlogo pri ozdravitvi bradavice, zato ni pričakovati spontane ozdravitve pri imunsko oslabljenih otrocih.

Kljub temu, da virusne bradavice lahko spontano regredirajo, svetujemo njihovo čimprejšnje zdravljenje pri dermatologu, saj se lahko prenesejo na druge dele telesa ali druge osebe.

Vsaka bradavica ni virusna bradavica

Virusne bradavice so lahko navidezno podobne nekaterim drugim kožnim spremembam, na primer t. i. seboroičnim keratozam ali starostnim (senilnim) bradavicam, ki so najpogostejše benigne kožne spremembe v odrasli dobi. Pogostejše so v zrelih letih, saj se začno pojavljati že po 30. letu starosti. Vsaka oseba, starejša od 50 let, ima vsaj eno seboroično keratozo. To so benigne, nenalezljive, novotvorbe povrhnjice, ki izgledajo kot rjavkaste bradavice ali bradavice barve kože, ki se neredko spontano luščijo in srbijo. Pogosto jih opazimo na koži, ki je izpostavljena soncu, na obrazu, hrbtišču rok, hrbtu, prsnem košu, lahko se pojavijo kjerkoli drugje po telesu.

Zdravljenje starostnih bradavic iz zdravstvenih razlogov ni potrebno, saj večinoma predstavljajo le estetsko nevšečnost. V primeru, da nas bradavice vseeno estetsko ali funkcionalno motijo, jih lahko uspešno odstranimo s krioterapijo s tekočim dušikom, radiofrekvenco in nekaterimi vrstami laserjev. Omenjene posege lahko opravlja le zdravnik dermatolog. Kljub nevirusnemu vzroku nastanka pa se starostne bradavice po odstranjevanju nemalokrat ponovijo.

Pri odraslih so lahko bradavicam navidezno podobni tudi nekateri maligni kožni tumorji, napr. ploščatocelični rak kože, zato se svetuje pregled pri dermatologu ob pojavu bradavic po koži.

Viri:

1. Cohen B.: Pediatric Dermatology. Elsevier Mosby, Philadelphia, USA, 2005.
2. Dragoš V.: Osnove otroške dermatologije za pediatre:zbornik tečaja. Dermatovenerološka klinika, Ljubljana, 2010.
3. Kansky A. idr.: Kožne in spolne bolezni. ZSD, Ljubljana, 2002.